

Finn perspektiver i teksten

Undervisningsopplegg til artikkelen «Forskerne kan trene fisk til å plukke lus». Opplegget er på bokmål.

I materialet finner du et oppgaveark elevene kan fylle rett inn i.

Last ned materialet til utskrift:

- [Oppgaver og lærerveiledning \(PDF\)](#)
- [Artikkelen "Forskerne kan trene fisk til å plukke lus" \(PDF\)](#) fra Nysgjerrigper-bladet nr. 1-2022 som sendes ut til abonnenter i uke 5.

Innen kritisk tenkning er det sentralt å kunne se en sak fra ulike sider, eller sagt med andre ord, finne ulike perspektiver. Som oftest er det ikke enkle løsninger på problemer. Derfor er det viktig å få fram ulike sider så en kan få en grundigere forståelse av et tema.

Flere oppgaver om kritisk tenkning

Lesekroken setter fokus på kritisk tenkning gjennom en rekke artikler. Andre tilnæringer finner du her:

- ["Sjå samanhengar mellom artikkelen og dine egne erfaringar"](#)
- ["Hvorfor har noen laget denne teksten?"](#)
- ["Hvilket kunnskapssyn formidler bildene?"](#)

I artikkelen «Forskerne kan trene fisk til å plukke lus» kommer flere perspektiver fram. For å få en god forståelse av disse må en imidlertid finne problemstillingen først: Hva er problemet i artikkelen? Hva prøver egentlig forskerne å ordne opp i? La elevene lese artikkelen og komme med forslag. Skriv forslagene til hva problemet er, som et spørsmål. Når dere er enige, kan dere bruke det vedlagte perspektivarket og fyll ut det dere mener er problemet. Det kan for eksempel være formulert slik:

- Hvordan kan vi bli kvitt lus på oppdrettslaks?

Lakselusa er et krepsdyr som biter seg fast i laksen. Da blir det sår, og saltvann kan lekke inn i laksen. Om det blir for mye saltvann i laksen, vil den dø. Det er også plagsomt for laksen med lus som henger på kroppen dens. Dette problemet gjelder bare oppdrettslaks. På villaks slipper lusa taket om laksen kommer i ferskvann, som villaks gjør når den svømmer oppover elver for å gyte. Oppdrettslaks er bare i saltvann, derfor slipper ikke lusa av seg selv.

Det er tre forslag til løsninger som kommer fram i teksten:

1. Ta renseskjold i merdene så de kan spise lus fra laksen
2. Trene renseskjold før de blir satt til å spise lus fra laksen
3. Gjøre noe så laksen ikke får lus i merdene

Løsning 1 er å bruke renseskjold. Fordelen med dette er at renseskjolden kan spise lus som mat. Problemet er

at rensefisken blir stresset, og mange fisker dør. Derfor er løsning 2 å trene rensefisken på forhånd, så de blir vant med lus og laks. Løsning 3 er helt annerledes, den prøver å hindre at laksen får lus i det hele tatt.

Jobb sammen i klassen med å finne løsningene som står i artikkelen. La deretter elevene prøve å finne fordelene med de ulike løsningene. Fyll ut perspektivarket etter hvert. Til slutt kan dere diskutere. Hva tenker klassen er en god løsning for å bli kvitt lus på oppdrettslaks? Kanskje kommer elevene med helt nye løsninger? Noen andre løsninger kan for eksempel være:

- Spyle laksen med ferskvann; lusa tåler ikke ferskvann.
- Slutte med oppdrettslaks; fisken lever unaturlig tett.

Publisert 24.01.2022 | Oppdatert 02.02.2022

Last ned ↓ | Del ↗

Meldinger ved utskriftstidspunkt 8. august 2022, 09.22 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.